

DZIENNIK URZĘDOWY

Ces. i król. Komendy Obwodowej w Nowo-Aleksandryi.

№ 4.

Kwiecień 1916.

Treść: (70—79). 70. Zmiana w kierownictwie Jen. Gubernatorstwa.—71. Wystawa wojenna we Wiedniu.— 72. Ubezpieczenie budynków od ognia.— 73. Stowarzyszenia.— 74. Wykupno kwitów rekwizycyjnych.— 75. Obrót towarami wewnątrz okupowanego obszaru.— 76. Ruch pocztowy między austr.-węg. obszarem okupacyjnym, a państwem niemieckim i jeneralnem gubernatorstwem warszawskim.— 77. Ogłoszenie.— 78. Ceny maksymalne za produkta przerobu ziemniaków.— 79. Wyroki c. i k. obwodowego sądu wojskowego.

70.

Do ludności Jeneralnego Gubernatorstwa!

Jego c. i k. Apostolska Mość, mój Najmiłościwszy Pan, raczył najlaskawiej zamianować mnie namiestnikiem Galicyi. Ustępuję przeto ze stanowiska jenerał-gubernatora. Nie łatwo przychodzi mi opuścić ten kraj, do którego tak się przywiązałem.

Zarząd wojskowy starał się pod mojem kierownictwem według możliwości łagodzić w tym kraju skutki wojny, wspomagać w obecnych ciężkich czasach warstwę ludności, potrzebującą pomocy, jakoteż, o ile okoliczności na to pozwalają, sprowadzić na normalne tory gospodarcze i kulturalne życie tego kraju. Dalszy ciąg tej pracy składam z całym zaufaniem w ręce swego następcy.

Wielu z pomiędzy Was popierało mnie gorliwie i ofiarnie w pracy dla dobra publicznego. Tym wszystkim dziękuję za to w imieniu własnem i ogółu.

Powaga, zdolności i gorliwość, które przy tej wspólnej pracy u wielu obywateli kraju z radością stwierdziłem, pozwalają powziąć jak najlepsze nadzieje co do przyszłości tego kraju.

Dziękuję również całej ludności za jej prawie, że bez wyjątku nienaganne zachowanie się.

Żednam Was zatem serdecznie i życzę temu krajowi błogosławieństwa Bożego; oby się pięknie rozwijał i doznał szczęśliwej przyszłości.

Lublin, 23 kwietnia 1916 r.

ERYK br. DILLER, w. r.

Jenerał Major.

71.

Wystawa wojenna we Wiedniu.

W maju bieżącego roku odbędzie się wystawa wojenna pod protektoratem Jego c. i k. Wysokości arcyksięcia Karola Franciszka Józefa w której zamierza wziąć także udział Wojsk. General-Gubernatorstwo.

We własnym pawiljonie o pojemności 170 m² urządzić się mająca specyjalna wystawa Jenerał-Gubernatorstwa ma dać pogląd na historyczny rozwój Jenerał-Gubernatorstwa, na geografię krajów okupowanych ze szczególnem uwzględnieniem geografii pod względem handlowym, handlowo-politycznym i gospodarczym tudzież na znaczenie krajów okupowanych dla Monarchii, jakoteż na organizację, działalność i dotychczasowe wyniki zarządu wojskowego.

Ten cel ma być osiągnięty przez:

- 1) Mapy, plany, graficzną statystyką, obrazy, fotografie, obwieszczenia i odezwy do ludności krajów okupowanych.
- 2) Wystawę wyrobów rolniczych, górniczych i przemysłowych.
- 3) Wystawę dzieł sztuki, strojów ludowych i mundurów.
- 4) Odczyty z obrazami świetlnymi.
- 5) Urządzenie biura wywiadowczego na wystawie.

Do przeprowadzenia odpowiednich przygotowań utworzył się przy c. i k. wojskowem Jenerał-Gubernatorstwie w Lublinie Komitet wystawowy, który we wszystkich sprawach dotyczących się wystawy, będzie wprost korespondował z dotyczącemi stronami, (Adres telegraficzny „Wojskowe General-Gubernatorstwo, wystawa Lublin”).

Do wzięcia udziału w tej wystawie zaprasza się wszystkich interesowanych.

Zgłoszenia prywatnych przedmiotów na wystawę przyjmuje c. i k. Komenda obwodowa.

O dopuszczeniu przedmiotów wystawowych rozstrzyga Komitet wystawowy.

72.

Ubezpieczenie budynków od ognia.

Na zasadzie reskryptu c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa w Lublinie z dnia 13 marca 1916 A. Nr. 11.950, c. i k. Komenda obwodowa podaje do wiadomości ogółu następujące wskazówki:

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń budynków od ognia w Warszawie, które podjęło działalność na terenie okupacji niemieckiej w Polsce, na prawach i obowiązkach instytucji rządowej, czynnej przed wojną, będzie wykonywać również te czynności na obszarze c. i k. Wojennego Jeneralnego Gubernatorstwa w Lublinie, na podstawie następujących zasad:

1) Zarząd główny Towarzystwa znajdować się będzie nadal w Warszawie. Jednocześnie w Lublinie ma być utworzona reprezentacja głównego zarządu, która ma mieć zupełną samodzielność pod względem administracyjnym i będzie wobec c. i k. Zarządu wojskowego jedynie odpowiedzialną za działalność Towarzystwa na obszarze c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa.

Równocześnie zatwierdzeni zostali: Tadeusz Rojowski z Lublina, Juliusz Zdanowski z Kielc i Zygmunt Leszczyński z Kalisza, jako delegaci do rady przy głównym zarządzie w Warszawie.

2) Nazwiska urzędników zarządów obwodowych poda Towarzystwo do wiadomości c. i k. Komend obwodowych, które je obwieści publicznie. Zarząd wojskowy ma prawo z słusznych przyczyn każdego urzędnika w każdej chwili usunąć z jego stanowiska. Funkcjonariusze Towarzystwa mogą nosić odznaki, ustanowione dla nich na obszarze okupacji niemieckiej przez Zarząd główny.

3) Działalność Towarzystwa stoi pod kontrolą Zarządu wojskowego. Kontrolę tę wykonywać będą odnośnie do reprezentacji w Lublinie Jeneralne Gubernatorstwo, odnośnie do zarządów powiatowych—Komendy obwodowe. Przy reprezentacji głównego zarządu ustanowiony będzie komisarz rządowy z ramienia Jeneralnego Gubernatorstwa. Sprawozdania o działalności Towarzystwa będą przedkładane co kwartał, poczynwszy od 1 kwietnia b. r.

4) Składki pobierane od ubezpieczonych będą ściągane przy udziale urzędów gminnych, poczem przelewane do kas obwodowych a z tych do kasy c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa, względnie na razie do kasy obwodowej w Lublinie, gdzie będą oddane do dyspozycji reprezentacji głównego zarządu.

5) Towarzystwo jest obowiązane wynagradzać szkody ogniowe, które wskutek przerwania czynności ubezpieczonych nie zostały zgłoszone w terminie w ustawie przepisany, a to o ile poszkodowani ewentualnie zaległe premie dodatkowo wyrównają.

6) Zatwierdzoną została przez szefa administracji przy Jeneralnem Gubernatorstwie w Warszawie zmiana § 58 (397) ustawy, według której budynki zniszczone lub uszkodzone wskutek działań wojennych wcale nie podlegają, lub tylko częściowo podlegają przymusowej opłacie asekuracyjnej.

73.

Stowarzyszenia.

I.

Podanie o zatwierdzenie stowarzyszeń (politycznych i nie politycznych, związków gospodarczych, spożywczych, towarzyskich, sportowych, dobroczynnych, zawodowych i t. p.) należy przedkładać Komendzie obwodowej, dołączając 3 egzemplarze statutow. Jeżeli działalność stowarzyszenia ma się rozciągać na więcej obwodów, należy dołączyć więcej egzemplarzy statutow tak, by po jednym na każdy obwód przypadło.

Zarządy stowarzyszeń są obowiązane podawać do wiadomości przynależnej Komendzie obwodowej nazwiska członków zarządu oraz wszelkie zmiany w składzie tych organów.

O każdym mającem się odbyć walnem zgromadzeniu należy zawiadomić odnośną Komendę obwodową w takim czasie, aby Komenda ta mogła na zgromadzenie wydelegować swego zastępcę albo w inny sposób wykonać kontrolę.

O ile dla podjęcia poszczególnych czynności wchodzących w program unormowanej w statucie działalności stowarzyszenia potrzebne jest po myśli obowiązujących przepisów specjalne zezwolenie ze strony władz, zatwierdzenie statutu odnośnego stowarzyszenia nie zwalnia oczywiście jeszcze pod żadnym warunkiem od obowiązku postarania się o wymagane pozwolenie przed przedsięwzięciem takiej czynności.

II.

Zezwolenie na podjęcie czynności stowarzyszeń oszczędnościowo-pożyczkowych założonych na podstawie statutu organizacyjnego z r. 1905 udzielone będzie tylko pod warunkiem, że stowarzyszenia te zrezygnują z przysługującego im w §§ 71 i 71 statutu uprawnienia, ściągania ich pretensyi przez gminne organa policyjne.

Zakazuje się zatem na przyszłość przewidzianego w tych paragrafach sposobu ściągania pretensyi.

O tem zawiadamia się wszystkie sądy gminne, pp. Wójtów i stowarzyszenia oszczędnościowo-pożyczkowe.

74.

Wykupno kwitów rekwizycyjnych.

Reskryptem c. i k. Wojskowego General Gubernatorstwa w Lublinie z dnia 24 marca 1916 Nr. 17582 zezwolono na wykupno austriackich kwitów rekwizycyjnych za pośrednictwem Centralnego Komitetu zapomogowego i na przekazanie części zapłaconych sum, jako pożyczek dla zubożałych właścicieli ziemskich na zasiewy wiosenne. Posiadacze kwitów rekwizycyjnych musieliby w tym celu posiadane kwity dobrowolnie cedować Komitetowi zapomogowemu pod tym wyraźnym warunkiem, że przez wykupienie kwitów rekwizycyjnych przez Zarząd wojskowy zgasną wszelkie prawa dawnych posiadaczy, a roszczenia oparte na kwitach rekwizycyjnych uważane będą za zaspokojone.

Za prawidłowość zapłaconych przez Zarząd wojskowy kwitów rekwizycyjnych, odpowiadają solidarnie dawny właściciel, oraz Komitet zapomogowy. Właściciele wykupionych kwitów rekwizycyjnych, mają w prawie ważnej formie dać zezwolenie, aby Komitet zapomogowy pewną, w ciągu 6 miesięcy zwrócić się mającą część ze zapłaconej kwoty wypożyczył takim właścicielom ziemskim, którzy nie mają środków pieniężnych na wiosenne zasiewy. Te pożyczki mają wraz z procentami pierwszeństwo hipoteczne przed wszystkimi ciężarami tabularnymi, z wyjątkiem publicznych podatków i opłat. Wraz z zapłatą kwitów rekwizycyjnych do rąk Komitetu gasną wszelkie zobowiązania Zarządu wojskowego. Za udzielone pożyczki na zasiewy odpowiadają solidarnie tylko Komitet zapomogowy i ci, którzy pożyczki otrzymali.

Jako ostatni termin do przedłożenia kwitów rekwizycyjnych z powodu zasiewów wiosennych, oznacza się dzień 15 maja 1916.

Posiadacze kwitów rekwizycyjnych, musieliby w Komendzie obwodowej w obecności dwóch członków Okręgowego Komitetu zapomogowego jako świadków, podpisać następującą cesję:

Ceduję dobrowolnie ten kwit rekwizycyjny Centralnemu Komitetowi zapomogowemu i oświadczam wyraźnie, że przez wykupienie tego kwitu rekwizycyjnego przez Zarząd wojskowy do rąk Centralnego Komitetu zapomogowego, gasną wszystkie moje prawa jako posiadacza i moje roszczenie z tego kwitu rekwizycyjnego jest umorzone przez Zarząd wojskowy.

Tylko kwity rekwizycyjne zupełnie bez zarzutu i przez własne wojska wystawione można przedkładać do wykupna.

Kwity za konie i wozy, można przedkładać do wykupna tylko w wyjątkowo uwzględnienia godnych wypadkach, wyłączone zaś są odpisy kwitów, oraz protokoły szkód wojennych.

Kwity za drzewo (Rozkaz Gen. Gub. Wojsk. Nr. 7 Pkt. 50) należy ewentualnie osobno przedkładać, gdyż wykupienie tychże może nastąpić tylko za zezwoleniem Ministra Wojny.

75.

Obrót towarami wewnątrz okupowanego obszaru.

Celem jednolitego uregulowania obrotu towarami, między obwodami, odnośnie do postanowień „Najwyższej Komendy etapowej” Nro I. z 15/12 1915, wydało c. i k. Jen. Gub. następujące postanowienia:

Obrót towarowy między obwodami należy jak najmniej ograniczać.

Obwody, które wykazują zwyczaj towarów, mają obowiązek innym obwodom dopomóc, a zatem możliwie najmniejsze przeszkody czynić zakupującym.

Tylko nadmierny handel wymienny, który z chęci wyzysku prowadzi do podrożenia towarów, należy utrudniać i zwalczać przemycanie towarów przez granice obszaru okupowanego.

W celu praktycznego zastosowania § 4 powołanego rozporządzenia dzieli się towary, mając na względzie różnorodność, ograniczania ich obrotu na cztery grupy.

a) Towary monopolowe,

1) zboże (przenica, żyto, jęczmień wszelkiego gatunku, owies, ryż hreczka, proso) rozporządzenie Najwyższej komendy etapowej z 27 czerwca 1915.

2) mąka, produkty mączne, len, rzepak (rozporządzenie Nro 27, z 26 czerwca 1915). Zakupno tych towarów może nastąpić tylko przez organa Zarządu wojskowego.

b) Towary zajęte.

1) przetwory ziemniaków z wyłączeniem spirytusu—(Rozporząd. Jener. Gubernat. Nro 264/26).

2) słód i wszelkiego rodzaju przetwory ze słodu, kielki słodowe,

3) artykuły paszy skoncentrowanej,

4) olejne nasiona i produkta wszelkiego rodzaju, makuchy rzepakowe i lniane (Rozp. Gubern. Nro 17948) jakoteż inne stałe odpadki z fabrykacji oleju, także w stanie mielonym,

5) cukier buraczany, wyprodukowany na obszarze okupowanym,

6) melasa,

7) rzepak i nasienie buraków, lnu, konopi, maku, nasienia wszelkiego gatunku traw i chmielniku,

8) siano, koniczyna, słoma, sieczka,

- 9) len, nici wszelkiego rodzaju, jusa, konopie i odpadki konopne, stare liny, pasy, płachty konopne,
- 10) skóra wszelkiego rodzaju z wykluczeniem skóry galanterijnej (Rozp. Jen. Gub. 3511/15),
- 11) materiały do garbowania i ekstrakta garbnicze,
- 12) żywica i kalafonia, terpentyna i olej terpentynowy,
- 13) surowe i wyprawione futra, oraz skóry,
- 14) wełna owcza, szczeń świńska, wełna w bieliźnie ręcznej i fabrycznej, wełna przyskórna, garbarska i kuśnierska,
- 15) szmaty wszelkiego rodzaju,
- 16) **drzewo na łożyska karabinowe,**
- 17) ter węgla kamiennego, jakoteż wszelkiego rodzaju lekkie i ciężkie oleje terowe,
- 18) azbest surowy, worki z juty i worki wszelkiego rodzaju.
- 19) materiały surowe służące do fabrykacji amunicji, (saletra, kwas saletowy, kwas siarczany, oleum t. j. ponad 100% kwas siarczany, aceton, alkohol, gliceryna, wapno octowe (Rozp. Jen. Gub. 7017/15) obicia gumowe motorów ciężarowych, kauczuk w stanie surowym i wszelkiego rodzaju stara guma, oraz kauczuk,—(Rozp. Nro 2027/15, 226/10).

Zakupno tych towarów dozwolone jest jedynie organom c. i k. Zarządu wojskowego albo osobom wyraźnie do tego upoważnionym, przyczem certyfikat wywozu „Centrali obrotu towarami” należy uważać jako ważną legitymację. Sprzedaż i wywóz do innych obwodów może się odbywać tylko za szczególnem zezwoleniem c. i k. Zarządu wojskowego.

Zajętymi skórami rozporządza wyłącznie biuro odbioru skór przy Komendzie obwodowej w Radomiu, jako organ Najwyższej komendy.

c) Towary, których obrót jest ograniczony.

- 1) ziemniaki i buraki wszelkiego rodzaju, jakoteż ich przetwory,
- 2) bydło, świnię, owce, kozy, konie,
- 3) drób wszelkiego rodzaju,
- 4) mięso świeże i przerobione, dziczyzna,
- 5) ryby świeże i konserwowane,
- 6) jaja,
- 7) mleko i produkta mleczne,
- 8) słonina, roślinne i zwierzęce tłuszcze do jedzenia, włącznie z surowym łojem i łojem końskim.

Do wywozu tych towarów z terenu okupacyjnego wymagany jest Certyfikat „Centrali obrotu towarami.” Do zakupu zaś zezwolenie tej komendy obwodowej, w której obszarze zakupno ma nastąpić. Skupujący z innych obwodów mają postarać się o pozwolenie w komendzie obwodowej miejsca zakupna, za okazaniem pisma polecającego tej kom. obwod., której obwód ma być zaopatrzony w towar.

W piśmie polecającem musi być wyraźnie podane, czy zakupujący jest zawodowym handlarzem, i czy uiszczył podatek zarobkowy.

d) Towary, których obrót jest wolny,

Tu należą wszystkie towary pod a) b) c) nie wyszczególnione w § 1 Rozp. naczelnego wodza armii, oraz wszystkie inne towary nie skontyngentowane. Obrót tymi towarami wewnątrz obszaru Jen. Gubern. jest wolny.

Przy zakupie celem wywozu z obszaru okupowanego potrzeba certyfikatu „Centrali obrotu towarami”, o ile są wymienione w § 1 powołanego rozporządzenia. Towary skontyngentowane t. j. towary uprowadzone z monarchii na podstawie certyfikatu „Biura wywiadowczego” mają być według Rozp. Jener. Gubern. Nro 7985/16 w tym obwodzie zużyte, dla którego przeznaczone zostały przez „Biuro wywiadowcze”. Wywóz do innych obwodów jest dozwolony tylko za zezwoleniem odnośnej komendy obwodowej, z wyjątkiem całkiem małych ilości tych towarów w bezpośrednim obrocie granicznym sąsiednich obwodów, o ile wymagają tego stosunki miejscowe.

76.

Ruch pocztowy między austr.-węg. obszarem okupacyjnym, a państwem niemieckiem i jeneralnem gubernatorstwem warszawskim.

Na podstawie § 5 (ust. 2) rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 24 lutego 1916 o służbie pocztowej i telegraficznej podejmuje się w porozumieniu z ces. niemieckim

państwowym urzędem pocztowym w Berlinie ruch pocztowy między obszarem jeneralnego gubernatorstwa wojskowego w Lublinie, a państwem niemieckim i jeneralnym gubernatorstwem warszawskim pod następującymi warunkami:

1. Do przesyłki są dopuszczone:
 - a) zwykłe i polecone listy służbowe;
 - b) zwykłe prywatne przesyłki listowe (karty korespondencyjne, listy, druki, próbki towarowe),
 2. Prywatne korespondencje należy pisać tylko po niemiecku i nie wolno umieszczać w nich żadnych wiadomości o sprawach wojskowych. Muszą one być nadawane otwarte, zawierać dokładne oznaczenie wysyłającego i podlegają opłacie porta.
 3. Taryfa należytości jest ta sama, jak we wzajemnym ruchu pocztowym między Niemcami, a Monarchią austro-węgierską, a zatem jak w wewnętrznym ruchu pocztowym na obszarze gubernatorstwa lubelskiego.
 4. W nowym ruchu pocztowym uczestniczą w jeneralnym gubernatorstwie warszawskim następujące miejscowości pocztowe: Aleksandrowo, Będzin, Brzeziny Ciechanów, Częstochowa, Gostynin, Grodzisk, Grojec Kalisz, Koło, Kutno, Łęczyca, Lipno, Łódź, Łowicz, Mława, Pabianice, Płock, Przasnysz, Rawa, Rypin, Sieradz, Sierpc, Skierniewice, Słupca, Sochaczew, Sosnowice, Tomaszów (obwód Brzeziny), Turek, Wieluń, Włocławek, Zduńska Wola, jakoteż wszystkie miejscowości obwodów, w których te poczty leżą, wreszcie miasto Warszawa.
- Na przesyłkach do miejscowości, w których niema poczty, należy podawać nazwę dotyczącej poczty, w której rzeczy mają być podjęte lub przynajmniej nazwę obwodu. Przesyłek nie doręcza się.
5. Dopuszczenie prywatnych przesyłek poleconych i przekazów pocztowych, jakoteż prywatnego ruchu telegraficznego nastąpi w późniejszym czasie.
6. Dla wzajemnego polowego ruchu pocztowego pozostają w mocy dotychczasowe przepisy.

77.

Ogłoszenie w sprawie wydawnictw towarzystwa im. X. Piotra Skargi w Krakowie.

C. i k. wojsk. General-Gubernatorstwo rozporządzeniem z dnia 9 lutego 1916 C. N-ro 2889 zaleciło niektóre książki wydane przez Towarzystwo im. X. Piotra Skargi w Krakowie, które szczególnie nadają się do bibliotek szkolnych i jako nagrody dla uczniów.

Zwraca się więc uwagę Zarządów szkolnych i czyteln na wydawnictwa tego towarzystwa których rozpowszechnienie zwłaszcza między ludnością wiejską może przynieść wielki pożytek pod względem oświatowym i moralnym.

Spisy książek i zamówienia kierować do Towarzystwa Piotra Skargi Kraków ulica Kanonicza l. 17.

78.

Ceny maksymalne za produkty przerobu ziemniaków.

Zmieniając ceny za produkta przerobu kartofli ogłoszone w dzienniku urzędowym № 3 z Marca 1916 Punkt 46 ustanowiło c. i k. Jenerał Gubernatorstwo rozp. № 18572 następujące ceny odbiorcze:

Krajanka ziemniaczana	42 K
Płatki ziemniaczane	37 "
Mąka słodowa (po wydzieleniu 10 % otrąb)	42 "
Otręby słodowe	13 "
Krochmal zielony (50 % Hz O)	35 "
Krochmal z ziemniaków	70 "
Włókno ziemniaczane (pulpa) suszone	18 "

Wyrób syropu jest dalej zakazany.

Ceny odbiorcze rozumieją się loco stacya kolejowa najbliżej położona albo główny magazyn i obowiązują od 1 Kwietnia 1916.

79.

Wyroki sądu wojkowego w Nowo-Aleksandryi.

L. porz.	Imię i nazwisko	Czyn karygodny.	K a r a.
1.	Srul Zając	przekupstwo	3 miesiące aresztu
2.	Martel Nudelholz	przekupstwo	2 miesiące aresztu
3.	Józef Filipek	wymuszenie	11 miesięcy ciężkiego więzienia
4.	Stefan Pękała	ciężkie uszkodzenie ciała	2 miesiące ciężkiego więzienia
5.	Jan Aleksandrowicz	ciężkie uszkodzenie ciała	10 miesięcy więzienia
6.	Mieczysław Szymanowski	kradzież	1½ roku ciężkiego więzienia
	Stanisław Tuora		2½ roku ciężkiego więzienia
	Leon Szymanowski	uczestnictwo w kradzieży	1 rok więzienia
7.	Stanisław Bartnik wójt	nadużycie władzy urzędowej falszowanie ksiąg i kwitów	6 miesięcy ciężkiego więzienia
	Władysław Witkowski milicyant		6 miesięcy ciężkiego więzienia
	Adam Czarnota milicyant		6 miesięcy ciężkiego więzienia
	Władysław Jańczko milicyant		6 miesięcy ciężkiego więzienia
	Władysław Bartnik pisarz gminny		3 miesiące ciężkiego więzienia
8.	Schia Landmann	oszczerstwo	2 miesiące ciężkiego więzienia
9.	Juljan Nowak	kradzież	10 lat ciężkiego więzienia
	Jan Ostrowski		10 lat ciężkiego więzienia
	Rubin Eckhämer	uczestnictwo w kradzieży	5 lat więzienia
10.	Szymon Kramek	zgwałcenie niewiasty	1 rok ciężkiego więzienia

C. i k. Komendant obwodu

ERNST MIGULA podpułkownik w. r.

